

Sygn. akt VIII C 2721/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: staż. Katarzyna Górniak

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa Miasta Ł. – (...) z siedzibą w Ł.

przeciwko M. C.

z udziałem Prokuratora Prokuratury Rejonowej Ł. w Ł.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 2721/18

UZASADNIENIE

W dniu 20 listopada 2018 roku powód Miasto Ł. (...) w Ł., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wytoczył przeciwko pozwanym solidarnie M. C. i T. C. powództwo o zasądzenie kwoty 1.366,93 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 1.145,91 zł od dnia 1 września 2018 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 221,02 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że pozwana M. C. była najemcą lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...). Wraz z nią w lokalu zamieszkiwał pozwany. Zgodnie z postanowieniami umowy pozwana była zobowiązana do uiszczania czynszu oraz opłat eksploatacyjnych do dnia 10-ego każdego miesiąca. Wnoszone opłaty miały zaliczkowy charakter i podlegały rozliczeniu po zakończeniu okresu rozliczeniowego. W przypadku pozwanej okazało się, że wnoszone zaliczki nie pokryły faktycznego zużycia mediów. Na dochodzone roszczenie składa się należność główna – 1.145,91 zł oraz odsetki – 221,02 zł. Powód wyjaśnił ponadto, że na przedmiotowe roszczenie składają się należności: z tytułu faktury (...) w kwocie 643,43 zł (data wymagalności 19 czerwca 2015 roku) oraz z tytułu faktury (...) w kwocie 502,48 zł (data wymagalności 31 lipca 2016 roku). **(pozew k. 3-5)**

W dniu 21 stycznia 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanym solidarnie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (VIII Nc 2721/18). **(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 32)**

Następnie swój udział w sprawie zgłosił prokurator, który w piśmie procesowym z dnia 28 lutego 2019 roku wniósł o ustanowienie dla pozwanych pełnomocnika z urzędu, który to wniosek referendarz sądowy zwrócił zarządzeniem z dnia 22 maja 2019 roku. **(pismo procesowe k. 41, k. 48, k. 43-44, zarządzenie k. 70)**

Postanowieniem z dnia 26 września 2019 roku, wydanym w sprawie o sygn. V RNs 464/19, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi V Wydział Rodzinny i Nieletnich ustanowił kuratora dla niepełnosprawnej M. C., którego upoważnił do reprezentowania interesów niepełnosprawnej w toku niniejszego postępowania w sprawie o sygn. VIII C 2721/18 o zapłatę. **(odpis postanowienia k. 115)**

Pozwana M. C., reprezentowana przez kuratora dla niepełnosprawnej, reprezentowanego przez zawodowego pełnomocnika, zaskarżyła powyższy nakaz zapłaty sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o przyznanie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, które nie zostały pokryte w całości, ani w części. W sprzeciwie od nakazu zapłaty skarżąca podniosła zarzut nieudowodnienia roszczenia oraz jego przedawnienia, w szczególności w zakresie należności za 2014 roku w kwocie 643,43 zł wraz z odsetkami. Ponadto podniosła, że powód nie przedstawił dowodów na wyliczenie kwot dochodzonych pozwem.

Postanowieniem z dnia 10 marca 2020 roku Sąd odrzucił sprzeciw pozwanego T. C.. **(sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 121-122v, postanowienie k. 125)**

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanej pełnomocnik powoda podtrzymał powództwo w całości. Wskazał, iż zasady rozliczenia opłat za wodę wynikają z umowy najmu. W przedmiotowej sprawie rozliczone opłaty dotyczą lat 2014 i 2015, z tytułu których po stronie pozwanej powstała niedopłata. W konsekwencji koniecznym było wystawienie stosownych faktur korygujących, które dowodzą wysokości roszczenia. Jednocześnie wskazał, że w sprawie znajduje zastosowanie 3-letni termin przedawnienia oraz że dochodzone należności nie uległy przedawnieniu. **(odpowiedź na sprzeciw k. 143-144)**

Na rozprawie w dniu 7 października 2020 roku pełnomocnik powoda podtrzymał stanowisko wyrażone w odpowiedzi na sprzeciw, jednocześnie oświadczył, iż nie kwestionuje tego, że w zakresie faktury na 643 zł roszczenie uległo przedawnieniu. Prokurator pozostawił powództwo do uznania Sądu. Pełnomocnik kuratora ustanowionego dla niepełnosprawnej pozwanej podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. **(odpowiedź na sprzeciw k. 143-144, protokół rozprawy k. 158-159)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 listopada 2010 roku pozwana M. C. zawarła z poprzednikiem prawnym powoda Miastem Ł. – Administracją (...) Ł. (...) w Ł., umowę najmu lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...).

Przedmiotowa umowa, zawarta na czas nieoznaczony, upoważniała najemcę do korzystania z tego lokalu w zamian za opłacanie czynszu oraz opłat zaliczkowych za świadczenia związane z jego eksploatacją. Na dzień zawarcia umowy opłaty te wynosiły łącznie 91,28 zł miesięcznie i podlegały zapłacie z góry do 10-go dnia każdego miesiąca. Solidarnie z najemcą za ponoszenie opłat odpowiadały osoby pełnoletnie, wspólnie z nim zamieszkujące.

W § 3 ust. 4 umowy wskazano, że faktyczne rozliczenie kosztów zużycia wody i odprowadzenia ścieków następuje nie rzadziej niż raz na kwartał po otrzymaniu przez wynajmującego faktury z (...)u i wyliczeniu kosztów zużycia przypadających na najemcę, z uwzględnieniem dokonywanych przez niego zaliczkowych wpłat na poczet kosztów zużycia wody. **(umowa o najem lokalu mieszkalnego k. 18-20, okoliczności bezsporne)**

W dniu 12 maja 2015 roku powód wystawił fakturę korygującą (...)2015- (...) z tytułu rozliczenia odprowadzenia ścieków oraz fakturę korygującą (...)2015- (...) z tytułu rozliczenia zimnej wody. Faktury opiewały odpowiednio na kwotę 320,66 zł i 322,77 zł, z terminem płatności do dnia 19 czerwca 2015 roku.

W dniu 24 maja 2016 roku powód wystawił fakturę korygującą (...)2015-05/335 z tytułu rozliczenia zimnej wody oraz odprowadzenia ścieków. Faktura opiewała na kwotę 502,48 zł z terminem płatności do dnia 31 lipca 2016 roku.

W piśmie z dnia 20 stycznia 2017 roku powód poinformował pozwanych, że ich zaległość na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi ogółem 1.164,66 zł i wezwał do jej uregulowania w terminie 14 dni. (**piśmo k. 12, potwierdzenie odbioru k. 12v, faktura k. 13, k. 14-14v., k. 16-17 okoliczności bezsporne**)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Rozważania w niniejszej sprawie rozpocząć należy od oceny zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, skuteczne podniesienie przedmiotowego zarzutu jest bowiem wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki prawnomaterialne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r. III CZP 84/05, OSNC 2006/7-8/114 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 653/09).

Zarzut ten okazał się zasadny w zakresie należności wynikających z faktur korygujących nr (...) -2015- (...) i (...) -2015- (...), tj. w odniesieniu do kwoty 643,43 zł, przy czym na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik powoda przyznał, iż roszczenie w w/w zakresie uległo przedawnieniu. W konsekwencji jedynie pokrótce przypomnienia wymaga, że z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe – jak w przedmiotowej sprawie – ulegają przedawnieniu. W niniejszej sprawie zastosowanie miał trzyletni termin przedawnienia roszczeń (art. 118 k.c.), jako że roszczenie objęte żądaniem powoda jest niewątpliwie roszczeniem o świadczenie okresowe. Omawiane roszczenie stało się wymagalne w dniu 19 czerwca 2015 roku, a więc uległo przedawnieniu z dniem 19 czerwca 2018 roku. Podkreślenia wymaga w tym miejscu, że wobec przedawnienia przedmiotowego roszczenia przed datą wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw z dnia 13 kwietnia 2018 roku (data wejście w życie 9 lipca 2018 roku), mocą której zmieniono m.in. przepisy kodeksu cywilnego dotyczące przedawnienia, zastosowanie znajdują przepisy w brzmieniu przed w/w nowelizacją (art. 5 ust. 1 ustawy nowelizującej a contrario). W konsekwencji koniec terminu przedawnienia nie przypadał na ostatni dzień roku kalendarzowego. Mając powyższe na uwadze, należność w kwocie 643,43 zł wraz z odsetkami należało uznać przedawnioną. Bezspornie bowiem roszczenie z tytułu odsetek przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego (por. m.in. wyrok SA w Poznaniu z dnia 24 stycznia 2006 roku, I ACa 795/05, LEX; wyrok SN z dnia 24 maja 2005 roku, V CK 655/04, LEX; uchwała SN w składzie 7 sędziów z dnia 26 stycznia 2005 roku, III CZP 42/04, OSNC 2005/9/149).

W przedmiotowej sprawie nie doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia, a także do zrzeczenia się zarzutu przedawnienia przez pozwaną. Wprawdzie zrzeczenie się zarzutu przedawnienia nie wymaga żadnej szczególnej formy, niemniej aby uznać, że dłużnik zrzekł się zarzutu przedawnienia należy ustalić, że miał on świadomość przedawnienia kierowanego pod jego adresem roszczenia o spełnienie świadczenia majątkowego i będąc świadomym konsekwencji zrzeczenia się zarzutu przedawnienia roszczenia, zrzekł się go. Zaistnienia w/w okoliczności powód w żaden sposób nie wykazał.

Zarówno orzecznictwo Sądu Najwyższego, jak i doktryna, dopuszczają możliwość nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia na podstawie art. 5 k.c. Podstawowym jednak warunkiem takiej możliwości jest ocena zarzutu przedawnienia, jako czynienia przez uprawnionego do jego podnoszenia z przysługującego mu prawa użytku sprzecznego z zasadami współżycia społecznego. W rozpoznawanej sprawie powód nie wykazał, aby zachodziły szczególne okoliczności przemawiające za uznaniem zarzutu przedawnienia, jako naruszającego zasady współżycia społecznego. Wskazać należy, iż powód jest profesjonalistą w zakresie zarządzania i gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy. Skoro powód, powołany do nadzoru nad efektywnym i terminowym regulowaniem m.in. opłat zaliczkowych oraz należności wynikłych na skutek rozliczenia takich opłat, pozostaje bezczynny w powyższym zakresie, czyni to na własne ryzyko. Nie można bowiem pozwanej obciążać zaniedbaniem powoda w dochodzeniu

świadczenia. Pozwana zgłaszając zarzut przedawnienia roszczenia realizowała swoje uprawnienia procesowe, co w świetle przedstawionych wyżej okoliczności skutkuje uznaniem, iż działanie pozwanej nie może być uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do wniosku, że wierzyciel mógłby dochodzić przedawnionej należności w dowolnym momencie po upływie terminu przedawnienia, powołując się na zasady współżycia społecznego, co niweczyłoby cel instytucji przedawnienia.

Przedawnieniu nie uległo natomiast roszczenie o zasądzenie kwoty 502,48 zł, wynikającej z faktury korygującej (...)2016-05/335, data jego wymagalności przypadała bowiem na dzień 31 lipca 2016 roku, zaś powód wytoczył powództwo w dniu 20 listopada 2018 roku, przerywając tym samym bieg terminu przedawnienia. Roszczenie o zasądzenie kwoty 502,48 zł Sąd uznał jednakże za nieudowodnione, ponieważ na podstawie dowodów zgromadzonych w aktach sprawy niemożliwe było ustalenie, w jakiej wysokości pozwana winna uiszczać i uiszczała zaliczki z tytułu zużycia wody i odprowadzenia ścieków. Powód nie przedłożył również rozliczenia dokonanego przez (...), na podstawie którego wystawił sporną fakturę, a także dokumentów, które pozwoliłyby ustalić, jakie było realne zużycie wody i odprowadzenie ścieków w lokalu pozwanej za 2015 roku. Skoro powód podnosił w pozwie, że po okresie rozliczeniowym dokonywał stosowanej korekty w zależności od rzeczywistych kosztów zużycia mediów, to niespornie winien przedłożyć stosowne dokumenty (protokoły odczytów, informacje o wysokości opłat, fakturę ze (...), wyliczenie kosztów zużycia przypadających na najemcę), w oparciu o które korekty takiej dokonał rozliczając zużycie tych mediów w lokalu pozwanej. Tylko bowiem taka dokumentacja pozwalałaby na weryfikację kwot oznaczonych w fakturze korygującej. Strona powodowa poprzestała jednak wyłącznie na załączeniu faktury korygującej nr (...)2016-05/335, która jednak nie stanowi dowodu na wysokość zobowiązania dłużnika. W przeciwnym razie wierzyciel mógłby wystawiać dokumenty księgowe na dowolne kwoty i w oparciu o nie dochodzić ich zapłaty w drodze powództwa cywilnego. Podobnie, w przypadku zaistnienia omyłki pisarskiej w treści faktury, wierzyciel mógłby skutecznie dochodzić zapłaty omyłkowo wpisanej kwoty. Tak jednak nie jest, albowiem faktura, tak jak każdy dokument prywatny, stanowi jedynie dowód tego, że określona osoba złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie. Dlatego też dokumenty te, o ile nie zostały podpisane przez dłużnika, należy uznawać za dokumenty obejmujące wyłącznie oświadczenie wierzyciela. Tylko w takim zakresie przedstawione przez powoda dokumenty księgowe nie budzą wątpliwości Sądu. Sąd podziela przy tym w pełni pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 listopada 2007 roku (II CNP 129/07, LEX nr 621237), iż nie sposób, w świetle art. 245 k.p.c. uznać, aby faktura VAT miała inną moc dowodową, niż inne dokumenty prywatne (tak też: wyrok SA w Białymstoku z dnia 9 stycznia 2014 roku, I ACa 622/13, LEX nr 1425358, wyrok SO w Krakowie z dnia 6 grudnia 2013 roku, XII Ga 412/13, LEX nr 1715416; wyrok SO w Gdańsku z dnia 7 lipca 2011 roku, III Ca 126/11, LEX nr 1713955). Jednocześnie przypomnienia wymaga, że treść oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym nie jest objęta domniemaniem zgodności z prawdą zawartych w nim twierdzeń. Zatem dokument prywatny nie jest dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. wyrok SN z dnia 25 września 1985 roku, IV PR 200/85, OSNC 1986, nr 5, poz. 84). W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że powołanie dowodów na wykazanie zasadności roszczenia, zarówno w aspekcie „czy się należy”, jak i aspekcie „ile się należy”, obciążało powoda już pozwie, a najpóźniej w odpowiedzi na sprzeciw. Powód powinien był w pozwie nie tylko jasno wykazać czego się domaga, ale też powołać dowody na wykazanie zasadności swojego żądania. Poza sporem bowiem pozostaje, że zawsze zachodzi obiektywna potrzeba powołania w pozwie dowodów na wykazanie zasadności swoich roszczeń w zakresie żądanej ochrony prawnej. W przedmiotowej sprawie powód, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, nie udowodnił zasadności swojego roszczenia nawet wraz z odpowiedzią na sprzeciw, w tym sensie, że nie powołał wszystkich niezbędnych dowodów do wykazania swoich roszczeń wraz ze złożeniem odpowiedzi na sprzeciw.

W niniejszej sprawie uznać należy, iż to pierwsze posiedzenie przeznaczone na rozprawę wyznaczało dla powoda ostateczny termin na zgłoszenie stosownych wniosków dowodowych, czego jednak powód nie uczynił. Konstatacji tej nie zmienia okoliczność, iż Kodeks postępowania cywilnego daje stronom możliwość przedstawienia nowych dowodów w postępowaniu odwoławczym (art. 381 k.p.c.). Możliwość ta jest bowiem obostrzona określonymi warunkami - potrzeba powołania się na dany dowód musi się ujawnić już po zakończeniu postępowania przed Sądem pierwszej instancji - przy czym strona nie może skutecznie żądać ponowienia lub uzupełnienia dowodu w postępowaniu apelacyjnym li tylko dlatego, że spodziewała się korzystnej dla siebie oceny określonego dowodu przez

Sąd pierwszej instancji (por. wyrok SN z dnia 10 lipca 2003 roku, I CKN 503/01, LEX nr 121700; wyrok SN z dnia 24 marca 1999 roku, I PKN 640/98, OSNP 2000/10/389).

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo w całości.